

Nadere toelichting kernboodschap RIB 2023-9 Uitvoeringsprogramma 2023 GRP

Deze bijlage behorende bij de raadsinformatiebrief 2023-9 geeft nadere informatie over:

1. het uitvoeringsprogramma GRP 2023;
2. de evaluatie van het uitvoeringsprogramma 2022;
3. de financiële stand van de lopende uitvoeringsprogramma's;
4. kosten en dekking van het uitvoeringsprogramma.

1. Planning en samenstelling uitvoeringsprogramma 2023

De maatregelen die deel uitmaken van het Uitvoeringsprogramma GRP 2023 zijn in bijlage 1 weergegeven, bij de onderdelen Instandhouding 2023 en Watertaken 2023.

Met de instandhoudingsmaatregelen blijft het onderhoudsniveau op het gewenste peil. De maatregelen genoemd onder watertaken voorkomen een verhoogde kans op wateroverlast bij extreme buien. Ook dragen deze maatregelen bij aan een vermindering van de vuiluitwerp vanuit de riolering op oppervlaktewater bij extreme buien. De maatregelen dragen bij om de leefbaarheid van de stad op peil te houden of zelfs duurzaam te verbeteren.

De in het Uitvoeringsprogramma GRP 2023 genoemde maatregelen zijn of worden in 2023 opgestart. De doorlooptijd tussen de opdracht en de daadwerkelijke uitvoering en afrekening bedraagt bij de meeste projecten doorgaans meer dan een kalenderjaar.

Het jaarprogramma is opgesteld met inachtneming van de financiële kaders uit de exploitatie GRP 2021-2031. Bij de opstelling van onderhavig jaarprogramma hebben we rekening gehouden met:

- de resultaten uit de recente onderhoudsinspecties;
- meeliftkansen bij onderhoud en herinrichtingsplannen;
- de stand van zaken van ruimtelijke plannen;
- de stand van zaken van de eerdere uitvoeringsprogramma's;
- projecten uit de regionale samenwerking;
- de geldende inkoopkaders;
- de beschikbare (personele) capaciteit;
- de aanbesteding van een nieuw onderhoudscontract;
- de voor 2023 geprioriteerde integrale projecten Openbare Ruimte in het kader van ontwikkelend beheer.

Ontwikkeld beheer

Vanuit Ontwikkeld beheer zijn voor 2023 de volgende geprioriteerde integrale projecten vastgesteld (CV 1862563 d.d. 5 juli 2022):

Vorbereidings- en uitvoeringsfase:

- Diependijkstraat fase 2, Olmenstraat en Lijsterbesstraat (meeliftkans GRP 2023).
- Straelseweg, (meeliftkans GRP 2023).

Vorbereidingsfase:

- Gasthuiskampstraat, Craneveldstraat (meeliftkans GRP 2024).
- Pastoor Stassenstraat (meeliftkans GRP 2024).
- Klingerbergsingel (gedeeltelijk meeliftkans GRP 2024).
- Sint Urbanusweg (optionele meeliftkans GRP 2024).
- Maasstraat, Schans Arcen (geen meeliftkans GRP).

Wanneer er sprake is van een meeliftkans voor het GRP is dit hierboven tussen haakjes aangegeven. Ten behoeve van de projecten Straelseweg en de Diependijkstraat fase 2 zijn

in voorliggend uitvoeringsprogramma GRP 2023 middelen gereserveerd, deze twee projecten zijn dan ook genoemd in het uitvoeringsprogramma 2023 (bijlage 1). Waar genoemd zijn ook de meeliftkansen voor het GRP aangegeven waarvoor een voorlopige reservering in het krediet voor 2024 is opgenomen. Deze projecten zijn beoogd om op te nemen in het uitvoeringsprogramma 2024.

Overgang naar gewijzigde aanpak GRP 2021-2031

In de nieuwe exploitatie GRP 2021-2031 is geanticipeerd op een betere sturing op de stand van de voorziening. Om het verloop van de stand van de voorziening dichter te laten aansluiten bij de werkelijkheid, is in de exploitatie naast het jaarlijks benodigde krediet voor Watertaken en Instandhouding ook een uitgaveprognose van beide onderdelen opgenomen. Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma 2023 hebben we evenals bij het UVP 2022 meer rekening gehouden met de uitgaveplanning van de middelen. Waarbij we er zoveel mogelijk naar hebben gestreefd om in het jaarprogramma alleen die middelen op te nemen waarvan op basis van de planning ook de uitgaven in het uitvoeringsjaar plaatsvinden. Vanwege praktische redenen is dit niet altijd mogelijk, met name bij de kleinere budgetten is het administratief opsplitsen van een project over meerdere jaarschijven omslachtig. Ook worden in verband met een integrale afstemming van projecten soms budgetten gereserveerd voor gesignaleerde meeliftkansen.

Met het vaststellen van het uitvoeringsprogramma worden de middelen gereserveerd waarna de concrete projecten pas kunnen worden toegezegd en ingepland. Enige uitloop van projecten is niet te voorkomen aangezien projecten niet altijd in een kalenderjaar passen. Vanwege spreiding van capaciteit kunnen ook niet alle projecten aan het begin van een kalenderjaar worden opgestart. Deze werkwijze en sturing is ook gericht op het vermijden van overschrijdingen van het (totaal)budget.

2. Evaluatie recente uitvoeringsprogramma's (2020-2022)

In 2022 is begonnen met het Uitvoeringsprogramma 2022 (vastgesteld B&W 8 maart 2022). Ook zijn nog diverse onderdelen uit de uitvoeringsprogramma's van voorafgaande jaren uitgevoerd. Het Uitvoeringsprogramma 2022 is nog in uitvoering. De belangrijkste redenen hiervan zijn:

- met het vaststellen van het uitvoeringsprogramma zijn de middelen gereserveerd waarna de concrete projecten pas kunnen worden toegezegd en ingepland;
- een aantal projecten uit het uitvoeringsprogramma is afhankelijk van de voortgang van projecten waarin deze meeliften;
- de benodigde opstarttijd bij het verwerken van het programma (opdrachtverstrekking, administratieve verwerking, spreiding vanwege personele capaciteit en benodigde personele capaciteit);
- de benodigde vergunningenprocedures en doorlooptijden van onderzoeken;
- werving, selectie, inwerken nieuw personeel. Als gevolg van de opgetreden krapte op de arbeidsmarkt en personeel verloop, is de beoogde in te zetten personele capaciteit nog niet volledig ingevuld;
- als gevolg van meer integrale afstemming met andere beheeronderdelen in de openbare ruimte;
- prijsstijgingen en voorsorteren op ontwikkelend beheer waardoor het beoogde budget vanuit wegonderhoud voor meeliftkansen niet toereikend is;
- in verband met het voornemen om een contract niet te verlengen, zijn renovatieopdrachten tijdelijk niet uitgezet. Ook is er een tijdelijke achterstand ontstaan in het beoordelen van inspecties. Een nieuwe aanbesteding is in voorbereiding.

De stand van zaken van het Uitvoeringsprogramma 2022 en de nog niet afgeronde projecten uit de eerdere uitvoeringsprogramma's zijn in bijlage 2 genoemd. De redenen waarom het uitvoeringsprogramma 2022 nog niet is afgerond, zijn ook gedeeltelijk van toepassing op het uitvoeringsprogramma 2021 wat op enkele projecten na is afgerond. Dit voldoet aan ons streven om inclusief het lopende uitvoeringsjaar (2023) maximaal 3 jaarschijven te hebben open staan. Dit zijn momenteel 2021, 2022 en 2023.

Extra projecten

In 2022 zijn geen (onvoorziene) extra werkzaamheden opgestart.

Uitgestelde projecten

Bij de nadere projectinventarisatie (onderzoek) is gebleken dat voor enkele afkoppelprojecten uiteindelijk niet op korte termijn kan worden meegelift met wegonderhoud. Het betreft de projecten:

- Reservering afkoppelen KRW, meeliftkans wegonderhoud, (Henri Uyttenbroeckstraat, Jan Verzijlstraat, Bontampsstraat);
- Reservering afkoppelen, meeliftkans integraal beheer/wegonderhoud; (Bisschop Hoensbroekstraat).

De werkzaamheden kunnen (op enkele locaties) niet beperkt blijven tot alleen de verharding van de rijloper, in verband met de benodigde aanpassingen in de hoogtes van de aanliggende verharding. Ook zijn de te verwachten uitvoeringskosten inmiddels hoger geraamd, vanwege de genoemde toename van de omvang van de projecten en de prijsstijgingen. Het daartoe extra benodigde budget vanuit wegonderhoud is afhankelijk van de prioritering van de integrale projecten vanuit ontwikkelend beheer en de beschikbare personele capaciteit.

Onvoorziene omstandigheden

Als gevolg van onvoorziene omstandigheden tijdens de uitvoering zijn werkzaamheden aangepast. Deze onvoorziene omstandigheden zijn bijvoorbeeld een afwijkende lokale bodemgesteldheid, obstakels in de ondergrond en vereiste extra technische voorzieningen tijdens de uitvoering. Van enkele projecten vielen de kosten lager uit dan geraamd. Ook zijn de kosten van enkele projecten hoger uitgevallen dan geraamd i.v.m. de ontwikkeling van de prijsstijgingen.

In de exploitatie GRP is geen onvoorzien opgenomen. In een jaarschijf komen projecten met meerkosten en projecten met minderkosten voor. Een positief saldo bij afsluiting van de jaarschijf valt vrij in de voorziening, een negatief saldo komt ten laste van de voorziening. Door het uitstellen/laten vervallen van projecten, wordt dit laatste zo veel mogelijk voorkomen. In de volgende paragraaf (kosten en dekking) is het resultaat van de af te sluiten jaarschijf (2020) vermeld.

3. Financiële stand recente uitvoeringsprogramma's

Hierna is in tabel 1 de financiële stand van de openstaande uitvoeringsprogramma's (2021-2022) weergegeven en het inmiddels afgesloten uitvoeringsprogramma 2020. In tabel 2 is de omvang van de uitgaven in 2022 van de jaarprogramma's weergegeven, per 31-12-2021.

Tabel 1 financiële stand van zaken uitvoeringsprogramma's stand 31-12-2022

Krediet UVP	Jaarschijf 2020	Jaarschijf 2021	Jaarschijf 2022
Instandhouding (XI)	2.131.299	1.244.852	1.604.349
Watertaken (X)	1.711.704	1.718.227	1.444.737
Totaal krediet	3.843.003	2.963.079	3.049.086
Realisatie	3.746.319	2.309.924	594.202
Restant krediet	96.684	653.155	2.454.884

Tabel 2 uitgaven in 2022 van de uitvoeringsprogramma's stand 31-12-2022

Realisatie 2022 UVP	2020	2021	2022	Totaal uitgaven 2022
Kalenderjaar 2022 instandhouding. (XI)	330.720	388.513	189.542	908.775
Kalenderjaar 2022 watertaken (X)	682.698	818.543	404.660	1.905.901
Tot realisatie 2022	1.013.418	1.207.056	594.202	2.814.675

Ten opzichte van de prognose van de cashflowraming 2022 volgens de exploitatie GRP 2021-2031 van € 2.900.937 zijn de totaal uitgaven 2022 net iets lager dan ingeschat. De belangrijkste redenen dat het uitvoeringsprogramma 2021 en 2022 nog in uitvoering zijn, is de afhankelijkheid van andere projecten en de gebruikelijke doorlooptijd van de projecten. Het streven om naast het lopende uitvoeringsjaar nog maximaal 2 jaarschijven open te hebben is op één project na behaald, dit blijkt ook uit tabel 1.

4. Kosten en dekking

In het uitvoeringsprogramma GRP 2023 zijn de maatregelen opgenomen die vallen onder de voorziening GRP. Het betreft hier de onttrekkingen uit de voorziening ten behoeve van de onderdelen Watertaken en Instandhouding in de exploitatie rollen 2021-2031.

De kosten voor het uitvoeringsprogramma 2023 zijn opgenomen in de twee hierna genoemde kredieten. De daarbij genoemde bedragen zijn prijspeil 2023:

Krediet UVP 2023	2023
Instandhouding 2023	1.623.631
Watertaken 2023	1.749.939
Totaal	3.373.570

Het totaal van de bovengenoemde kredieten € 3.373.570 wordt gedekt door de voorziening onderhoud GRP+. Het beoogde Uitvoeringsprogramma 2023 sluit aan bij de totale kostenomvang zoals opgenomen in de exploitatie GRP 2021-2031.

Zoals vermeld zullen niet al deze projecten aan het eind van 2023 volledig zijn gerealiseerd en afgerekend. Ook de jaarschijven 2021 en 2022 blijven geopend in verband met de nog lopende projecten. De jaarschijf 2020 is financieel afgesloten.

Cashflowprognose 2023

Bij de actualisatie van de exploitatie GRP is rekening gehouden dat een deel van de uitgaven in een later jaar plaatsvinden. Conform de berekende prognose in de Exploitatie Riolen 2021-2031 is de cashflowprognose voor 2023, (prijspeil 2023) aangevuld met de uitvoering van het vanuit 2020 overgehevelde project als volgt:

Prognose uitgaven in kalenderjaar volgens GRP 2021-2031	2023
Uitvoering projecten <2021	25.946
Watertaken 2021-2023	1.727.588
Instandhouding 2021 – 2023	1.579.721
Totaal prognose uitgaven 2023	3.333.255

Afbakening uitvoeringsprogramma

De overige onderdelen voor 2023 uit de exploitatie riolen 2021-2031 zijn opgenomen in de jaarlijkse exploitatiebegroting GRP en vallen daarom buiten dit uitvoeringsprogramma. Dit betreft de reguliere beheer- en onderhoudswerkzaamheden.

Gesloten circuit

De exploitatie GRP is een gesloten circuit, waarvan de inkomsten en uitgaven volgens de vastgestelde exploitatie GRP 2021-2031 meerjarig op elkaar aansluiten. Op grond van regelgeving mag deze exploitatie maximaal kostendekkend zijn en mogen de inkomsten ook alleen worden besteed aan de uitvoering van de zorgplichten met betrekking tot stedelijk waterbeheer. Dat betekent dat nog niet bestede middelen vanuit de reeds ontvangen rioolheffing op een later tijdstip alsnog ingezet worden. Hiermee wordt ook voorkomen dat uitgestelde werkzaamheden opnieuw in de rioolheffing aan de burger worden doorberekend. De exploitatie GRP wordt vier-jaarlijks geactualiseerd.

Vanuit financieel oogpunt is het van belang de opgebouwde voorziening volgens de nieuwe exploitatie GRP 2021-2031 af te bouwen. Een hoog blijvende voorziening betekent namelijk dat middelen uit de rioolheffing pas laat benut worden. Een hoge voorziening betekent ook een hoger vreemd vermogen, hetgeen negatieve invloed heeft op de gemeentelijke financiële positie.

Subsidieplafond

In het uitvoeringsprogramma GRP is onder watertaken jaarlijks een budget opgenomen voor de "Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater op private terreinen Venlo 2022". Dit budget is bedoeld voor zowel de uitvoering van de regeling als het uit te keren bedrag. Ten aanzien van het uit te keren bedrag stelt het college jaarlijks een subsidieplafond vast. Het subsidieplafond 2023 voor "Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater op private terreinen Venlo 2022" is vastgesteld op € 137.000,- en bekend gemaakt. Dit bedrag is gelijk aan het subsidieplafond van 2022.